

วุฒิสภา

เอกสารประกอบการพิจารณาเบื้องต้น

สำหรับสมาชิกวุฒิสภาได้ใช้ในการติดตามผลการพิจารณา
ร่างพระราชบัญญัติในวาระที่หนึ่ง ชั้นรับหลักการของสภาผู้แทนราษฎร

ร่าง
พระราชบัญญัติ
ระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ..)
พ.ศ. ....
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

อ.พ.(ร) ๑๐/๒๕๖๙

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณาเบื้องต้นของร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เสนอโดย คณะรัฐมนตรี ต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๖๘

ต่อมาได้มีพระราชกฤษฎีกายกยอบสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๘ ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๔๒ ตอนที่ ๘๐ ก ลงวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๖๘ โดยมาตรา ๒ บัญญัติว่า พระราชกฤษฎีกานี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป จึงส่งผลทำให้สภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง นับแต่วันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๖๘ และร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เป็นร่างพระราชบัญญัติที่รัฐสภายังมิได้ให้ความเห็นชอบ เนื่องจากอยู่ระหว่างบรรจุระเบียบวาระเพื่อรอการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร ในวาระที่หนึ่ง เป็นอันตกไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๔๗ วรรคหนึ่ง

หลังจากนั้น ได้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรขึ้นใหม่ และมีพระบรมราชโองการประกาศแต่งตั้งรัฐมนตรี ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๔๓ ตอนพิเศษ ๘๖ ง ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๙ และคณะรัฐมนตรีที่ตั้งขึ้นใหม่ภายหลังการเลือกตั้งทั่วไปได้ร้องขอต่อรัฐสภาตามหนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๓/๙๐๔๙ ลงวันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๖๙ เรื่อง การร้องขอต่อรัฐสภาเพื่อให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่รัฐสภายังมิได้ให้ความเห็นชอบตามมาตรา ๑๔๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กราบเรียน ประธานรัฐสภา และที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาในคราวประชุม ครั้งที่ ๒ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เมื่อวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๙ ได้มีมติเห็นชอบแล้ว ประธานสภาผู้แทนราษฎรจึงได้อนุญาตให้บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาต่อไปตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๔๑ วรรคหนึ่ง และร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ได้เข้าสู่การพิจารณาของที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๗ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๒๓ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๖๙ โดยที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบให้นำร่างพระราชบัญญัติทำนองเดียวกันอีก ๑ ฉบับ ขึ้นมาพิจารณารวมกันไป แต่ให้แยกการลงมติ ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๕๕ (๒) ข้อ ๒๘ และข้อ ๑๑๗ วรรคสาม เนื่องจากมีหลักการและเหตุผลต่างกัน คือร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

เอกสารประกอบการพิจารณาเบื้องต้นของร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อเป็นข้อมูลสำหรับประกอบการพิจารณาของสมาชิกวุฒิสภาในเบื้องต้น ทั้งนี้ ก่อนที่สภาผู้แทนราษฎรจะลงมติเห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... และเสนอให้วุฒิสภาพิจารณาต่อไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ

คำนำ (ต่อ)

เอกสารประกอบการพิจารณาเบื้องต้นของร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ได้จัดทำในรูปแบบเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ เมื่อท่านต้องการอ่านเอกสารที่แนบมาพร้อมกับเอกสารประกอบการพิจารณาเบื้องต้นของร่างพระราชบัญญัติในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์นี้ ขอความกรุณาเข้าไปที่ลิงก์ หรือ URL ที่ปรากฏด้านล่างของเอกสารนั้น ๆ เพื่ออ่านเอกสาร

สำนักกฎหมาย
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
มิถุนายน ๒๕๖๙

เอกสารประกอบการพิจารณาเบื้องต้น จัดทำโดย

นางปณิตา สาทันไตรภพ	เลขาธิการวุฒิสภา
นายทศพร แยมวงษ์	รองเลขาธิการวุฒิสภา
นายโสภณ ชาทบุษย์จารุ	ที่ปรึกษาด้านกฎหมาย รักษาการแทน ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย
นางสาวชนิดาภา มงคลเลิศพล	นิติกรชำนาญการ
นางสาวชลมารค น้อยโสภณ	วิทยาการปฏิบัติการ
นางสาวกาญจนา พาลดีหลด	เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส
นางรัตติกาลญัตต์ นवलสุข	เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส
นายพัลลภ วงศ์พานิช	เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส
นายสมผล อังศุวัฒนากุล	เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน

กลุ่มงานกฎหมาย ๒ สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา โทร. ๐ ๒๘๓๑ ๙๒๙๖

สารบัญ

หน้า

ส่วนที่ ๑	ประเด็นสำคัญจากการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่หนึ่ง ชั้นรับหลักการ ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	
๑.	เหตุผลที่จำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้	๑
๒.	การอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	๕
๓.	การตอบชี้แจง	๕
๔.	ผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่หนึ่ง ชั้นรับหลักการ	๖
๕.	ภาพอินโฟกราฟิกสรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ ระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	๘

ภาคผนวก

:	ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	(๑)
:	พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓	(๔๔)
:	ตารางเปรียบเทียบพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ ศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓ กับร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการ ฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ของสำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร	(๘๓)

ส่วนที่ ๑

ประเด็นสำคัญ

จากการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ในวาระที่หนึ่ง ชั้นรับหลักการ

ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ

ศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

ร่างพระราชบัญญัติ
ระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

ประเด็นสำคัญจากการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่หนึ่ง ชั้นรับหลักการ^๑

๑. เหตุผลที่จำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๑.๑ การเสนอร่างพระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เสนอโดย คณะรัฐมนตรี ต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๖๘

ต่อมาได้มีพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๘ ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๔๒ ตอนที่ ๘๐ ก ลงวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๖๘ โดยมาตรา ๒ บัญญัติว่า พระราชกฤษฎีกานี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป จึงส่งผลทำให้สภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง^๒ นับแต่วันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๖๘ และร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เป็นร่างพระราชบัญญัติที่รัฐสภายังมิได้ให้ความเห็นชอบ เนื่องจากอยู่ระหว่างบรรจุระเบียบวาระเพื่อรอการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่หนึ่ง เป็นอันตกไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๔๗ วรรคหนึ่ง^๓

หลังจากนั้น ได้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรขึ้นใหม่ และมีพระบรมราชโองการประกาศแต่งตั้งรัฐมนตรี ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๔๓ ตอนพิเศษ ๘๖ ง ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๙ และคณะรัฐมนตรีที่ตั้งขึ้นใหม่ภายหลังการเลือกตั้งทั่วไปได้ร้องขอต่อรัฐสภาตามหนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๓/๙๐๔๙ ลงวันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๖๙

^๑ สามารถสืบค้นเอกสารแนบระเบียบวาระ เอกสารประกอบการพิจารณา บันทึกการประชุมในวาระที่หนึ่ง ชั้นรับหลักการ และบันทึกการออกเสียงลงคะแนนของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้จากเว็บไซต์ PRT คลังสารสนเทศรัฐสภา สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร <https://prt.parliament.go.th> หรือสแกนข้อมูลผ่าน QR CODE หมายเลข ๑ ถึง ๕ ในหน้าที่ ๖ ถึงหน้าที่ ๗ และสามารถสืบค้นร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓ โดยสแกนข้อมูลผ่าน QR CODE หมายเลข ๖ ในหน้าที่ ๗

^๒ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๐๓ บัญญัติไว้ ดังนี้

“มาตรา ๑๐๓ พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจที่จะยุบสภาผู้แทนราษฎรเพื่อให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่เป็นการเลือกตั้งทั่วไป

การยุบสภาผู้แทนราษฎรให้กระทำโดยพระราชกฤษฎีกา และให้กระทำได้เพียงครั้งเดียวในเหตุการณ์เดียวกัน

ฯลฯ

ฯลฯ”

^๓ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๔๗ วรรคหนึ่ง บัญญัติไว้ ดังนี้

“มาตรา ๑๔๗ ในกรณีที่อายุของสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลงหรือมีการยุบสภาผู้แทนราษฎร ร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมหรือร่างพระราชบัญญัติที่รัฐสภายังมิได้ให้ความเห็นชอบ หรือที่รัฐสภาให้ความเห็นชอบแล้ว แต่พระมหากษัตริย์ไม่ทรงเห็นชอบด้วย หรือเมื่อพ้นเก้าสิบวันแล้วมิได้พระราชทานคืนมาให้เป็นอันตกไป

ฯลฯ

ฯลฯ”

เรื่อง การร้องขอต่อรัฐสภาเพื่อให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่รัฐสภายังมิได้ให้ความเห็นชอบ ตามมาตรา ๑๔๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กราบเรียน ประธานรัฐสภา และที่ประชุมร่วมกัน ของรัฐสภาในคราวประชุม ครั้งที่ ๒ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เมื่อวันศุกร์ที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๙^๔ ได้มีมติเห็นชอบแล้ว ประธานสภาผู้แทนราษฎรจึงได้อนุญาตให้บรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุม สภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาต่อไป ตามข้อบังคับการประชุม สภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๔๑ วรรคหนึ่ง^๕ และร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการ ฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ได้เข้าสู่การพิจารณาของที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๗ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๒๓ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เมื่อวันพุธที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๖๙ โดยที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบให้นำร่างพระราชบัญญัติทำนองเดียวกันอีก ๑ ฉบับ ขึ้นมา พิจารณารวมกันไป แต่ให้แยกการลงมติ ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๕๕ (๒) ข้อ ๒๘ และข้อ ๑๑๗ วรรคสาม^๖ เนื่องจากมีหลักการและเหตุผลต่างกัน คือ ร่างพระราชบัญญัติ แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

^๔ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๔๗ วรรคสอง บัญญัติไว้ ดังนี้

“มาตรา ๑๔๗ ๑๒๓

บรรดาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมหรือร่างพระราชบัญญัติที่รัฐสภายังมิได้ให้ความเห็นชอบที่ตกไป ตามวรรคหนึ่ง ถ้าคณะรัฐมนตรีที่ตั้งขึ้นใหม่ภายหลังการเลือกตั้งทั่วไปร้องขอต่อรัฐสภาเพื่อให้รัฐสภา สภาผู้แทนราษฎร หรือวุฒิสภา แล้วแต่กรณี พิจารณาต่อไป ถ้ารัฐสภาเห็นชอบด้วยก็ให้รัฐสภา สภาผู้แทนราษฎร หรือวุฒิสภา แล้วแต่กรณี พิจารณาต่อไปได้ แต่คณะรัฐมนตรีต้องร้องขอภายในหกสิบวันนับแต่วันเรียกประชุมรัฐสภาครั้งแรกภายหลังการเลือกตั้ง ทั่วไป”

^๕ ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๔๑ วรรคหนึ่ง กำหนดไว้ ดังนี้

“ข้อ ๑๔๑ เมื่อรัฐสภามีมติให้ความเห็นชอบให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติต่อไปตามมาตรา ๑๕๖ (๙) ประกอบมาตรา ๑๔๗ ของรัฐธรรมนูญ ถ้าร่างพระราชบัญญัตินั้นค้างการพิจารณาอยู่ในวาระใด ก็ให้พิจารณาต่อไป ในวาระนั้น และให้ประธานสภาบรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมเป็นเรื่องด่วน

๑๒๓

๑๒๓”

^๖ ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๕๕ (๒) ข้อ ๒๘ และข้อ ๑๑๗ วรรคสาม กำหนดไว้ ดังนี้

“ข้อ ๕๕ เมื่อที่ประชุมกำลังพิจารณาญัตติใดอยู่ ห้ามเสนอญัตติอื่นขึ้นมาพิจารณา เว้นแต่ญัตติ ดังต่อไปนี้

๑๒๓

๑๒๓

(๒) ขอให้รวมระเบียบวาระการประชุมที่เป็นเรื่องเดียวกัน ทำนองเดียวกัน หรือเกี่ยวเนื่องกันเพื่อพิจารณาพร้อมกัน

๑๒๓

๑๒๓

ข้อ ๒๘ การประชุม ให้ที่ประชุมพิจารณาเฉพาะเรื่องที่มีอยู่ในระเบียบวาระการประชุม และต้องดำเนินการ พิจารณาตามลำดับระเบียบวาระการประชุมที่จัดไว้ เว้นแต่ที่ประชุมจะลงมติเป็นอย่างอื่น

ข้อ ๑๑๗ การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติในวาระที่หนึ่ง ให้สภาพิจารณาและลงมติว่าจะรับหลักการหรือไม่รับ หลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินั้น

๑๒๓

๑๒๓

ในกรณีที่สภามีมติให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่มีหลักการทำนองเดียวกันหลายฉบับพร้อมกัน สภาจะลงมติรับหลักการหรือไม่รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติแต่ละฉบับหรือทั้งหมดรวมกันก็ได้ และเมื่อสภาได้มีมติ รับหลักการแล้ว ให้สภาลงมติว่าจะให้ร่างพระราชบัญญัติฉบับใดเป็นหลักในการพิจารณาในวาระที่สอง”

ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

ทั้งนี้ เนื่องจากร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวทั้ง ๒ ฉบับ มีหลักการและเหตุผลต่างกัน สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา จึงได้แยกเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ) เป็นอีกฉบับหนึ่ง

๑.๒ สารสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

ก่อนที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรจะพิจารณาร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) ในวาระที่หนึ่ง ชั้นรับหลักการ ผู้ปฏิบัติหน้าที่ประธานของที่ประชุมได้อนุญาตให้ นายเผ่าพันธุ์ ขอบน้ำตาล รองเลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม และนางปกิตตา โชติกิตติกุล ผู้พิพากษาศาลชั้นต้นประจำสำนักประธานศาลฎีกา เข้าร่วมชี้แจงต่อที่ประชุม ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๗๖^๗

รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายภราดร ปริศนานันทกุล) ได้แถลงถึงหลักการและเหตุผลของร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓ ดังต่อไปนี้

- (๑) กำหนดให้เจ้าพนักงานคดีเป็นข้าราชการศาลยุติธรรม (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖ (ก))
- (๒) แก้ไขเพิ่มเติมคุณสมบัติและการประกอบวิชาชีพของผู้สมัครทดสอบความรู้เพื่อบรรจุเป็นข้าราชการตุลาการ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๘ (๒) (จ))

เหตุผล

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดให้เจ้าพนักงานคดีซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยเหลือศาลในการดำเนินคดีเป็นข้าราชการศาลยุติธรรม รวมทั้งเป็นการสนับสนุนสายงานเจ้าพนักงานคดีให้เป็นบุคลากรสายวิชาชีพเฉพาะด้านและได้รับโอกาสในการคัดเลือกเป็นข้าราชการตุลาการต่อไป จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

^๗ ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๗๖ กำหนดไว้ ดังนี้

“ข้อ ๗๖ ประธานสภาอนุญาตให้นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีมอบหมายให้บุคคลใด ๆ ชี้แจงข้อเท็จจริงต่อที่ประชุมประกอบการอภิปรายของนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีก็ได้”

ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ที่เสนอโดยคณะรัฐมนตรี ในวาระที่หนึ่ง ชั้นรับหลักการ จำนวน ๖ มาตรา มีสาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้

(๑) วันใช้บังคับ

พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป (ร่างมาตรา ๒)

(๒) การกำหนดความหมาย “ข้าราชการศาลยุติธรรม”

แก้ไขเพิ่มเติมให้ข้าราชการศาลยุติธรรม คือ ข้าราชการผู้มีอำนาจและหน้าที่ในทางธุรการ ซึ่งได้รับการบรรจุและแต่งตั้งให้เป็นข้าราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรม รวมตลอดถึงเจ้าพนักงานคดีผู้ได้รับแต่งตั้งตามกฎหมายวิธีพิจารณาความที่บัญญัติให้มีเจ้าพนักงานคดีทำหน้าที่ช่วยเหลือศาลในการดำเนินคดีไว้เป็นการเฉพาะ (ร่างมาตรา ๓ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖ (๓))

(๓) การแก้ไขคุณสมบัติและการประกอบวิชาชีพของผู้สมัครทดสอบความรู้เพื่อบรรจุเป็นข้าราชการตุลาการศาลยุติธรรม

กำหนดให้ผู้สมัครทดสอบความรู้เพื่อบรรจุเป็นข้าราชการตุลาการศาลยุติธรรม เป็นนิติศาสตร์บัณฑิตและเป็นข้าราชการศาลยุติธรรมในตำแหน่งเจ้าพนักงานคดีเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๔ ปีหรือเป็นข้าราชการศาลยุติธรรมที่ได้ประกอบวิชาชีพทางกฎหมายในตำแหน่งอื่นตามที่คณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม (ก.ต.) กำหนดเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๖ ปี และเลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรมรับรองว่ามีความซื่อสัตย์สุจริต มีความรู้ความสามารถและมีความประพฤติดีเป็นที่ไว้วางใจว่าจะปฏิบัติหน้าที่ข้าราชการตุลาการได้ (ร่างมาตรา ๔ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๘ (๒) (จ))

(๔) บทเฉพาะกาล

(๔.๑) กำหนดให้เจ้าพนักงานคดีซึ่งได้รับแต่งตั้งตามกฎหมายวิธีพิจารณาความที่บัญญัติให้มีเจ้าพนักงานคดีไว้เป็นการเฉพาะ อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นเจ้าพนักงานคดีตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้

(๔.๒) กำหนดให้บรรดากฎ ระเบียบ ข้อกำหนด ข้อบังคับ หรือคำสั่งใดที่ใช้บังคับกับเจ้าพนักงานคดีตามกฎหมายใดที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับต่อไปได้จนกว่าจะมีกฎ ระเบียบ ข้อกำหนด ข้อบังคับ หรือคำสั่งตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๕)

(๕) ผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติ

กำหนดให้ประธานศาลฎีการักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๖)

๒. การอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ภายหลังจากที่รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายภราดร ปริศนานันทกุล) ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ต่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรแล้ว ได้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรร่วมอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๒.๑ ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้กำหนดให้ผู้สำเร็จการศึกษาระดับนิติศาสตรบัณฑิตและปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งเจ้าพนักงานคดีมาแล้วเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๔ ปี มีสิทธิสมัครเข้ารับการทดสอบความรู้เพื่อบรรจุและแต่งตั้งเป็นข้าราชการตุลาการศาลยุติธรรม ซึ่งนับเป็นมาตรการที่มุ่งส่งเสริมความก้าวหน้าในสายอาชีพและยกระดับศักยภาพของบุคลากรผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการยุติธรรม อย่างไรก็ตาม เพื่อให้การดำเนินการดังกล่าวเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลและหลักความเสมอภาค หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสมควรกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และกลไกในการกำกับดูแลการสรรหาและแต่งตั้งเจ้าพนักงานคดีให้มีความชัดเจนและรัดกุม โดยยึดหลักความรู้ความสามารถ และคุณธรรมเป็นสำคัญ รวมทั้งจัดให้มีระบบประเมินผลการปฏิบัติงานที่มีมาตรฐาน โปร่งใส เป็นธรรม และสามารถตรวจสอบได้

๒.๒ เหตุใดจึงกำหนดให้เฉพาะผู้สำเร็จการศึกษาระดับนิติศาสตรบัณฑิตซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งเจ้าพนักงานคดีมาแล้วไม่น้อยกว่า ๔ ปี เป็นผู้ที่มีคุณสมบัติสมัครเข้ารับการทดสอบความรู้เพื่อบรรจุและแต่งตั้งเป็นข้าราชการตุลาการศาลยุติธรรม ในขณะที่บุคลากรทางกฎหมายในตำแหน่งอื่นที่มีวุฒิการศึกษา ลักษณะงาน และประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ในลักษณะใกล้เคียงกัน ไม่ได้รับสิทธิตามหลักเกณฑ์ดังกล่าว ทั้งนี้ อาจขัดกับหลักความเสมอภาคหรือไม่

๓. การตอบชี้แจง

เมื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอภิปรายเสร็จแล้ว นายเผ่าพันธุ์ ขอบน้ำตาล รองเลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม ได้ตอบชี้แจงว่า การกำหนดตำแหน่งเจ้าพนักงานคดีมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของศาลในการรองรับปริมาณคดีและความซับซ้อนของคดีที่เพิ่มขึ้น โดยเจ้าพนักงานคดีมีหน้าที่ศึกษา ค้นคว้า รวบรวม และตรวจสอบข้อมูล ข้อเท็จจริง และข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับคดี เพื่อสนับสนุนการดำเนินกระบวนการให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวดเร็ว และรอบคอบ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการอำนวยความยุติธรรมของศาลและการคุ้มครองสิทธิของประชาชน ทั้งนี้ การกำหนดให้ผู้สำเร็จการศึกษาระดับนิติศาสตรบัณฑิตซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งเจ้าพนักงานคดีมาแล้วไม่น้อยกว่า ๔ ปี มีสิทธิสมัครเข้ารับการทดสอบความรู้เพื่อบรรจุและแต่งตั้งเป็นข้าราชการตุลาการศาลยุติธรรม เนื่องจากเจ้าพนักงานคดีเป็นผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับคดีโดยตรงและทำงานใกล้ชิดกับผู้พิพากษา โดยมีหน้าที่ศึกษา ค้นคว้า ตรวจสอบ และรวบรวมข้อมูลหรือพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาคดี ซึ่งเป็นประสบการณ์

ที่เกี่ยวข้องกับการกิจของข้าราชการตุลาการโดยตรง แตกต่างจากบุคลากรทางกฎหมายในตำแหน่งอื่น จึงเป็นเหตุผลให้มีการกำหนดคุณสมบัติและระยะเวลาการปฏิบัติงานที่แตกต่างกัน จึงมิใช่การเลือกปฏิบัติ โดยปราศจากเหตุผลอันสมควร

๔. ผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่หนึ่ง ชั้นรับหลักการ

มติ ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๗ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๒๓ (สมัยสามัญประจำปี ครั้งที่หนึ่ง) เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๖๙ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติในวาระที่หนึ่ง รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ด้วยคะแนนเสียง ๓๙๖ เสียง ไม่รับหลักการ ไม่มี ดออกเสียง ๑ เสียง และไม่ลงคะแนนเสียง ๕ เสียง และมีมติให้ตั้งคณะกรรมการวิสามัญ จำนวน ๒๕ คน เพื่อพิจารณาในวาระที่สอง ชั้นคณะกรรมการ มีกำหนดการแปรญัตติภายใน ๑๕ วัน

<p>๑. ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) ซึ่งเป็นเอกสารแนบระเบียบวาระ ในคราวการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๗ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๒๓ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๖๙</p> <p>https://qr.senate.go.th/sh/f/?k=PLISV</p>	
<p>๒. เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) ของสำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ในคราวการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๗ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๒๓ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๖๙</p> <p>https://qr.senate.go.th/sh/f/?k=64WR4</p>	
<p>๓. ระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๗ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๒๓ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๖๙</p> <p>https://qr.senate.go.th/sh/f/?k=RFYID</p>	

<p>๔. บันทึกการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๗ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๒๓ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เมื่อวันพุธที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๖๙ https://qr.senate.go.th/sh/f/?k=6A16K</p>	
<p>๕. บันทึกการออกเสียงลงคะแนนของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๗ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๒๓ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เมื่อวันพุธที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๖๙ https://qr.senate.go.th/sh/f/?k=FHE49</p>	
<p>๖. พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓ https://qr.senate.go.th/sh/f/?k=D66B7</p>	

สรุปสาระสำคัญ ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ ศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

กำหนดให้เจ้าพนักงานคดีเป็นข้าราชการศาลยุติธรรม

ข้าราชการศาลยุติธรรม คือ ข้าราชการผู้มีอำนาจและหน้าที่ในทางธุรการ ซึ่งได้รับการบรรจุและแต่งตั้งให้เป็นข้าราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรม รวมตลอดถึงเจ้าพนักงานคดีผู้ได้รับแต่งตั้งตามกฎหมายวิธีพิจารณาความที่บัญญัติให้มีเจ้าพนักงานคดีทำหน้าที่ช่วยเหลือศาลในการดำเนินคดีไว้เป็นการเฉพาะ

แก้ไขคุณสมบัติและการประกอบวิชาชีพของผู้สมัครทดสอบความรู้ เพื่อบรรจุเป็นข้าราชการตุลาการ

- ◆ เป็นนิติศาสตรบัณฑิต และเป็นเจ้าพนักงานคดีไม่น้อยกว่า 4 ปี หรือเป็นข้าราชการศาลยุติธรรมในตำแหน่งอื่นตามที่ ก.ต. กำหนดไม่น้อยกว่า 6 ปี
- ◆ ได้รับการรับรองจากเลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรมว่ามีความซื่อสัตย์สุจริต มีความรู้ความสามารถดีและมีความประพฤติดี เป็นที่ไว้วางใจว่าจะปฏิบัติหน้าที่ข้าราชการตุลาการได้

บทเฉพาะกาล

- ให้เจ้าพนักงานคดีซึ่งได้รับแต่งตั้งตามกฎหมายวิธีพิจารณาความที่บัญญัติให้มีเจ้าพนักงานคดีไว้เป็นการเฉพาะ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ ถือว่าเป็นเจ้าพนักงานคดีตามพระราชบัญญัติที่แก้ไขเพิ่มเติมนี้
- กฎ ระเบียบ ข้อกำหนด ข้อบังคับ หรือคำสั่งใดที่ใช้บังคับกับเจ้าพนักงานคดีอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับต่อไปจนกว่าจะมีการออกกฎ ระเบียบ ข้อกำหนด ข้อบังคับ หรือคำสั่งใหม่ตามพระราชบัญญัตินี้

กำหนดให้ประธานศาลฎีการักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

จัดทำโดย : สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา รู้ ช่าง ส่อง กฎหมาย

ภาคผนวก

- : ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)
- : พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓
- : ตารางเปรียบเทียบพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓ กับร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)
ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ของสำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

<https://qr.senate.go.th/sh/f/?k=UIXKL>

(โปรดแตะที่ URL)

ข้อ ๑๑๙ ในกรณีที่มีความจำเป็นเกี่ยวกับประโยชน์สาธารณะ
เมื่อสภาผู้แทนราษฎรมีมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติใดในวาระที่หนึ่งแล้ว
ประธานวุฒิสภาอาจพิจารณาอบหมายให้คณะกรรมการสามัญประจำวุฒิสภา
คณะใดคณะหนึ่งที่เกี่ยวข้อง หรือวุฒิสภาอาจตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้น
คณะหนึ่งมีจำนวนไม่เกินสิบห้าคน แล้วแต่กรณี
เพื่อพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเป็นเฉพาะกรณีไปก็ได้
และเมื่อสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบในวาระที่สามแล้ว
ให้คณะกรรมการดังกล่าวรายงานต่อประธานวุฒิสภาเป็นการด่วน
ทั้งนี้ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาของสมาชิก
ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้นต่อไป

ข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒